

รายวิชา นาฏศิลป์

เรื่อง ละครไทยแบบดั้งเดิม

รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน โชติกา สมพงษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจละครไทยแบบดั้งเดิม
2. อธิบายละครไทยแบบดั้งเดิม

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง การแสดงโนราร่วมสมัยเพื่อการรักษาประเพณีไทยอันดีงาม

เผยแพร่โดย : Tammanit Nikomrat

เผยแพร่วันที่ : 4 Oct 2016

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=jN1x5t0ygkl&feature=youtu.be>

ทบทวน

ประวัติการละครไทยในแต่ละสมัย

ประวัติละครไทย (1)

สมัยนางเจ้า

- หลักฐานทางประวัติศาสตร์ พบว่าการแสดงละคร เรื่อง มโนราห์ การแสดงระบำกยุง ระบำหมวก

สมัยสุโขทัย

- ค้นพบหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง ได้รับวัฒนธรรมของอินเดีย มีการบัญญัติ คำว่า โขน ละคร ฟ้อนรำ

ประวัติละครไทย (1)

สมัยอยุธยา

- มีการแสดงโนรา - ชาตรีมีผู้แสดง 3 คน
ตัวพระ ตัวนาง ตัวตลก
- มีการแสดงเป็นละครนอก มีเฉพาะนักแสดง
ที่เป็นผู้ชาย
- มีการละครในเป็นละครที่แสดงในวัง มีเฉพาะ
นักแสดงที่เป็นผู้หญิง

สมัยธนบุรี

- ตามประวัติศาสตร์พระเจ้ากรุงธนบุรี
ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง
รามเกียรติ์ 5 ตอน ทรงบัญชาการ
ฝึกซ้อมละครด้วยพระองค์เอง

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 1

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา
โลกมหาราช ทรงเป็นประมุขของกวี
พระราชนิพนธ์ บทละคร 4 เรื่อง ได้แก่
อุณรุท รามเกียรติ์ ดาหลัง อิเหนา

รัชกาลที่ 2

สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ทรงพระราชนิพนธ์บทละครไว้มากมาย
พระราชนิพนธ์บทละครในเรื่องอิเหนา
ซึ่งได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสร
ว่าเป็นยอดแห่งละครรำ

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 3

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ยกเลิกละครหลวง มีการจัดตั้ง คณะละครของเจ้าขุนมูลนาย คณะละคร เอกชนแสดงเป็นอาชีพจนร่ำรวยจึงเกิด ความศรัทธาในการสร้างวัด

รัชกาลที่ 4

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้มีละครหลวง มีการเก็บภาษี โขนละคร ทรงพระราชนิพนธ์บทละคร เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนพระรามเดินดง บทเบิกโรง เรื่องนารายณ์ปราบนนทก

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 5

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงประพาสยุโรป โดยมีเจ้าพระยาเทเวศร์ วงศ์วิวัฒน์ และสมเด็จพระเจ้าฟ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ไปเห็นการแสดงโอเปร่าของประเทศยุโรปจึงได้นำมาปรับปรุงการแสดงละคร เรียกว่า ละครดึกดำบรรพ์ มีโรงละครที่แสดงแล้วเก็บเงินจากผู้ชมเป็นครั้งแรก ชื่อโรงละครปรีณเดียเตอร์

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 6

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงโปรดการละคร ทรงพระราชนิพนธ์บทละคร เช่นเรื่องพระร่วง สกุนตลา ท้าวแสนปม ทรงโปรดให้ตั้ง กรมมหรสพและโรงเรียนฝึกหัดศิลปะทางโขน ละคร และ ปี่พาทย์ ชื่อว่า "โรงเรียนทหารกระบี่หลวง" ผู้ใดที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านดนตรี - นาฏศิลป์ และการละครจะได้รับบรรดาศักดิ์

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
เกิดละครหลวงวิจิตรวาทการ เป็นละคร
ปลุกใจให้รักชาติ ปลั่งความสามัคคี เช่น
เรื่องเลือดสุพรรณ อานุภาพแห่งความรัก
และอานุภาพพ่อขุนรามคำแหง เป็นต้น

รัชกาลที่ 8

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
นาฏศิลป์ไทยให้เป็นที่ยกย่องนานา
อารยประเทศ ทำให้ศิลปะโขน ละคร ระบำ
รำ ฟ้อน ยังคงสืบทอดและพัฒนาสืบต่อมา

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 9

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
นาฏศิลป์และการละครอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล คือ
กระทรวงวัฒนธรรมมีการส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยคิด
ประดิษฐ์ท่ารำ ชุดใหม่ ๆ และการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ

ประวัติละครไทย (2)

รัชกาลที่ 10

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

สมัยปัจจุบันเป็นยุค IT มีการแสดงมากมายเกิดขึ้น จากอิทธิพลของชาติต่าง ๆ การละครไทยก็มีรูปแบบเปลี่ยนไปเป็นละครวิทยุ ละครโทรทัศน์ เรียกว่าละครสะท้อนชีวิตและสังคม นอกจากนี้ยังมีละครเวที ที่แสดงอย่างหรูหราตระการตา ด้วยเครื่องแต่งกาย ฉาก แสงสี ระบบเสียง เหมือนการแสดงบอร์ดเวย์ ของอเมริกา

ละครไทยแบบดั้งเดิม

มี 3 ชนิด คือ

1. ละครชาตรี

เป็นรูปแบบละครรำที่เก่าแก่ กำเนิดมาจากเรื่องมโนราห์
การแสดงโนราเป็นที่นิยมอยู่ทางภาคใต้ ละครโนราชาตรีอาจจะมี
ผู้นำมาแสดงในภาคกลางตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่เดิมผู้แสดง
เป็นชายล้วนมีเพียง 3 คนเท่านั้น

1.ละครชาตรี

ได้แก่ นายโรง ซึ่งแสดงเป็นตัวพระ อีก 2 คน คือ ตัวนาง และตัวจำอวด ซึ่งแสดงตลกและเป็นตัวเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น ฤาษี พราณ สัตว์ ในสมัยหลังละครชาตรี เพิ่มผู้แสดงให้มากขึ้นและใช้ผู้หญิงร่วมแสดงด้วย

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง ละครชาติ รายการนันทนาการรักษ์

เผยแพร่โดย : Worawit Nu

เผยแพร่วันที่ : 8 May 2012

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=yJDISY4jOxA&feature=youtu.be>

2. ละครนอก

มีการดำเนินท้องเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ สนุก การแสดง
มีชีวิตชีวา ส่วนมากใช้ผู้ชายแสดง มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา
ละครนอกไม่คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับยศศักดิ์
และฐานะของตัวละครแต่อย่างใด

2. ละครนอก

ตัวละครที่เป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ก็สามารถโต้ตอบตลก
กับเสนากำนันหรือไพร่พลได้ ละครนอกที่นิยมเล่นได้แก่เรื่อง
สังข์ทอง ไกรทอง สุวรรณหงส์ พระอภัยมณี เป็นต้น

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง www.koratheatre.go.th ไกรทอง 3(ตบกระຈาย)

เผยแพร่โดย : korathome

เผยแพร่วันที่ : 28 Aug 2012

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=RlcPbbNgiVM&feature=youtu.be>

3. ละครใน

ละครใน ได้สงวนไว้เฉพาะในวังหลวงเท่านั้น ใช้ผู้แสดงหญิงล้วน การแสดงละครในมุ่งที่ความประณีตสวยงามเป็นหลัก ทั้งศิลปะการรำที่มีลีลาท่าทางงดงาม นุ่มนวล เครื่องแต่งกายสวยประณีตสวยงาม ดนตรีและเพลงที่ไพเราะ เรื่องที่ใช้แสดงละครในนั้นมีอยู่ 3 เรื่อง ได้แก่ รามเกียรติ์ อุณรุท และอิเหนา

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

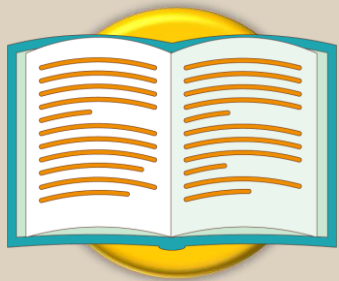
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง การแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ชุดนางเกนหลงชมสวน

เผยแพร่โดย : Refuse kamikaze

เผยแพร่วันที่ : 14 Sep 2018

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=_WV0mCgStmA&feature=youtu.be

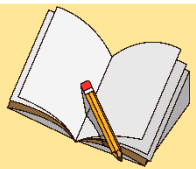
กิจกรรม ละครไทยแบบดั้งเดิม

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ นำรูปภาพมาทำ
เป็นแผนผังความคิดสรุปเนื้อหาละครไทยแบบดั้งเดิม

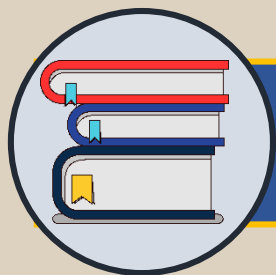
ละครไทยแบบดั้งเดิม

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ละครไทย แบบปรับปรุงขึ้นใหม่

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ เรื่องละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

